

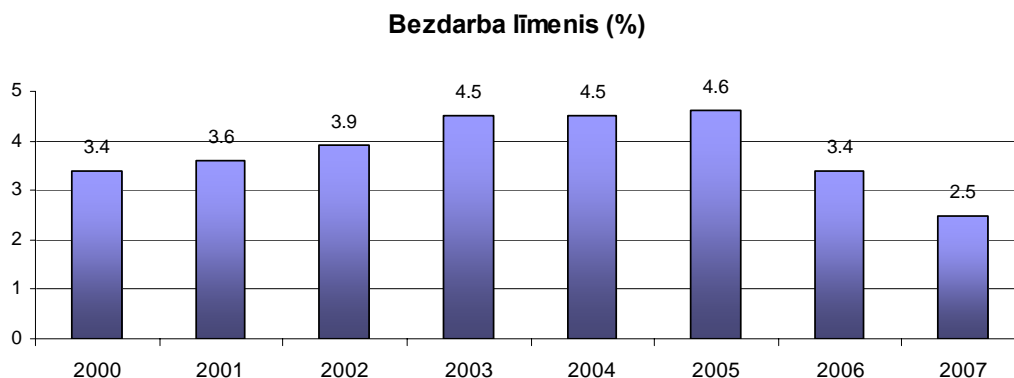
Uzņēmējdarbības vide

Darbaspēks un nodarbinātība

Norvēģijā nodarbinātības struktūra reģionos atšķiras. Valsts dienests un zvejniecība dominē Norvēģijas ziemeļu reģionos, piekrastes un dienvidu reģionos liela daļa iedzīvotāju ir nodarbināti industriālajā darbā. Liela daļa iedzīvotāju nozīmīgākajās pilsētās (Oslo, Bergenā un Trondheimā) darbojas finanšu un biznesa sektorā. Ceļniecības nozarē atšķirības reģionos ir mazākas.

Spēcīgajam ekonomikas pieaugumam 1990. gados bija pozitīva ietekme uz darbaspēka iesaistīšanu ekonomikā, kas veicināja nodarbinātības pieaugumu. 2007. gadā nodarbināti bija 70,9% iedzīvotāju.

Salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, bezdarba līmenis ir diezgan zems, 2007. gadā sasniedzot 2,5%.

Avots: Norvēģijas statistikas pārvalde - www.ssb.no

Darba attiecības regulē „Darba vides likums” (*Working Environment Act*). Darba dienas ilgums nedrīkst pārsniegt 9 stundas dienā jeb 40 stundas nedēļā. Par virsstundu darbu tiek noteikta 40% piemaksa pie pamatalgas. Samaksa par virsstundām nakts vai nedēļas nogalēs tiek regulēta ar atsevišķiem noteikumiem.

Norvēģija nav Eiropas Savienības dalībvalsts, bet ir Eiropas Ekonomikas zonā, tāpēc uz to attiecas tie paši darbaspēka un preču kustības noteikumi, kas ir saistoši visām ES dalībvalstīm.

Lai stātos darba attiecībās, ir jāiegūst darba atļauja (t. i., uzturēšanās atļauja, kurā norādītas tiesības stāties darbā). Darba meklētāji var iesniegt atļaujas pieprasījumu Norvēģijas vēstniecībā vai konsulātā savā izcelsmes valstī. Šādu pieprasījumu darba ņēmēja vārdā var iesniegt arī darba devēji.

Kopš 2004. gada 1. maija, preces, kas tiek eksportētas uz Norvēģiju no ES dalībvalstīm, tai skaitā no Latvijas, var ievest Norvēģijā bez jebkādiem ierobežojumiem. Izņēmumi ir akcīzes preces – tabaka, alkohols, minerāleļļas, cukurs un produkti uz cukura bāzes. Preču kustība neparedz muitas formalitāšu ievērošanu.

Uzņēmējdarbības organizācijas formas

- Publiskā un privātā paju sabiedrība – minimālais pamatkapitāls publiskai paju sabiedrībai ir 1 000, 000 NOK, bet privātai paju sabiedrībai – 100 000 NOK.
- Pilnas atbildības sabiedrība un sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA) – bez konkrētām prasībām uz minimālo pamatkapitālu.
- Komandītsabiedrība – minimālais pamatkapitāls ir 100 000 NOK, no kura 40% ir jābūt nomaksātam, t.i. pašu kapitālam.
- Klusā partnerība – bez konkrētām prasībām uz minimālo pamatkapitālu.
- Kopuzņēmums – bez konkrētām prasībām uz minimālo pamatkapitālu.
- Individuālais uzņēmums – parasti mazie uzņēmumi, bez konkrētām prasībām uz minimālo pamatkapitālu.

Nodokļu sistēma

Nodokļu administrēšana notiek 3 līmeņos: sadalījums starp valdību (*central government taxes*), pašvaldībām (*municipality taxes*) un apgabaliem (*county taxes*).

Lielākā daļa nodokļu, aptuveni 85%, tiek iemaksāti valdībai. Pašvaldības saņem aptuveni 12% no visiem nomaksātiem nodokļiem, bet apgabali attiecīgi 3%.

Galvenie tiešie nodokļi Norvēģijā ir:

- Ienākumu nodoklis (*inntektsskatt*),
- Neto bagātības nodoklis (*formuesskatt*)

Galvenie netiešie nodokļi Norvēģijā ir:

- PVN

Ienākuma nodoklis

Norvēģijā ienākuma nodoklis tiek aprēķināts uz divām ienākuma nodokļa bāzēm:

- 1) Vispārīgie ienākumi – neto ienākumu nodokļu bāze, kura tiek aprēķināta visiem nodokļu maksātājiem (gan kompānijām, gan indivīdiem). Ietver visus aplikamos ienākumus no darba, uzņēmējdarbības un kapitāla.
- 2) Personīgie ienākumi – bruto ienākumu nodokļu bāze. Kopējais bruto algas un pensijas ienākums, no kura tiek atņemtas sociālās apdrošināšanas un papildnodokļa iemaksas.

Ar likumu noteiktais ienākuma nodoklis par kārtējiem ienākumiem (darba alga, pensija, kapitāla ienākumi) ir 28 %. Šī likme atsevišķos reģionos var mainīties. Atkarībā no ienākumu apjoma gadā var tikt noteikts ienākuma papildnodoklis.

Neto bagātības nodoklis

Tiek maksāts par lietām, kas atrodas indivīda īpašumā (neto), piemēram, māja, bankas depozīts u.tml. Tiek piemērots atkarībā no katra indivīda īpašuma vērtības. Īpašums vērtībā no 0 – 220000 NOK netiek aplikts ar nodokli, bet vērtībā virs 220000 NOK tiek piemērots pašvaldību nodoklis 0,7% apmērā, bet no 220000 - 540000 NOK tiek piemērots valsts nodoklis 0,2% apmērā un virs 540000 NOK tiek piemērots valsts nodoklis 0,4% apmērā.

PVN

Pievienotās vērtības nodokļa sistēma ir bāzēta uz līdzīgiem principiem kā ES dalībvalstīs. Norvēģijā papildus PVN likmei tiek piemērots arī investīciju nodoklis, šādiem aktīviem - iekārtas, transports un ofisa iekārtas. Pašlaik PVN likme ir 25% un investīciju nodokļa likme – 7%. PVN likme pārtikas produktiem ir 14%.

Sociālās iemaksas

Nacionālās Apdrošināšanas sistēma tiek finansēta ar darba devēja (DD) un darba ņēmēja (DŅ) sociālajām iemaksām. DŅ veic iemaksas 7,8% apmērā no bruto algas, bet DD sociālās iemaksas mainās 14,1% līdz 0%, atkarībā no reģiona, kuram pieder DŅ. Ja DŅ gada darba samaksa pārsniedz 967440 NOK (2005), tad DD jāveic papildus iemaksas 12,5% apmērā no bruto darba algas.